

نام و نام خانوادگی :		باسمه تعالی	
نام پدر :		آموزش و پرورش استان اصفهان	
رشته : انسانی		آموزش و پرورش ناحیه پنج	
پایه: ۱۲		هنرستان / دبیرستان شهدای محمود آباد	
نمره به عدد :		نمره به حروف :	
		امضا دبیر:	
امام علی علیه السلام: یاد خدا عقل را آرامش می دهد، دل را روشن می کند و رحمت او را فرود می آورد.			
آزمون در ۴ صفحه و سه بند تنظیم شده است. سوالات نمره منفی ندارد			
ردیف	سوالات		
	پارم		
(الف)	قلمرو زبانی: ۷ نمره		
۱	۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید: الف) دایه ی ابر بهاری را فرموده، تا بنات نبات در مهد زمین پرورد. (ب) در <u>نقیرم</u> مرد و زن نالیده اند. ج) آن سوخته را جان شد و آواز نیامد. (د) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.		
۰/۲۵	۲- معادل معنایی واژه ی مشخص شده را انتخاب کنید <u>سریر ملک</u> عطا داد کرد گار تو را. الف) ارغند ب) شرزه ج) اورند د) گرز		
۰/۲۵	۳- معنی واژه ی «دستور» در کدام گزینه با کاربرد آن در بیت زیر یکسان است؟ «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست». الف) گر ایدون که دستور باشد کنون / بگوید سخن پیش تو رهنمون. ب) چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه سور. ج) دستور زبان را تو اگر هیچ ندانی / با چند لغت، گفتن شیوا نتوانی. د) گر دهد خنده ی شیرین تو دستور / بدهم جان و برم این دستور.		
۱	۴- در عبارات زیر، چهار غلط املایی بیابید و درست آن ها را بنویسید. الف) واصفان حلیه ی جمالش به تحیر منصوب، که ما عرفناک حق معرفتک. ب) یک دم غریق بهر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت دریا به یک موی تر شوی. ج) هر کسی از صن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من د) مرا آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلی و قرب باشد، یاد کن.		
۰/۱۵	۵- معنای واژه ی همت را در بیت های زیر بررسی کنید. الف) همت از باد صبا می طلبم گر ببرد، / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است. ب) همت بدرقه ی راه کن ای طایر قدس، / که دراز است ره مقصد و من نو سفرم.		

ادامه ی قلمرو زبانی،

۰/۲۵

۶- «را» ی فکّ اضافه در کدام گزینه به کار رفته است؟

- الف) گفت: می باید تو را تا خانه ی قاضی برم (ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم.
ج) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان. (د) گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را.

۰/۲۵

۷- کدام ترکیب، اضافه ی وصفی نیست؟

- الف) اطفال شاخ (ب) نخل باسق (ج) فرش زمردین (د) ابر بهاری

۰/۲۵

۸- از نظر تعداد جمله، کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟

- الف) گفت: مستی زان سبب افتان و خیزان می روی. (ب) گفت: والی از کجا در خانه ی خمّار نیست؟
ج) گفت: رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست. (د) گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست.

۰/۲۵

۹- در کدام گزینه فعل اسنادی (ربطی) وجود ندارد؟

- الف) ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی. (ب) زاهد خود پرست از حال ما آگاه نیست.
ج) گفت: والی از کجا در خانه ی خمّار نیست. (د) گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست.

۰/۵

۱۰- نقش ضمیر جدا و پیوسته را در این جمله معلوم کنید:

ایزد - تعالی - در او نظر نکنند، بازش بخوانند، باز اعراض کند.

۰/۵

۱۱- جای اصلی ضمیرها را در این جمله معلوم کنید:

بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

۰/۵

۱۲- مسند را در جملات زیر بیابید:

الف) مرا دیوانه باید خواند، می دانم. (ب) عشق آتش است.

۰/۵

۱۳- واژه ی «جان» در کدام جملات در نقش نهاد به کار رفته است؟ (دو مورد)

- الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست.
ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد.

۱

۱۴- در جملات زیر، موارد حذف شده و نوع حذف را بنویسید:

الف) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری.

ب) منتّ خدای را - عزّ و جلّ - که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

۰/۵

۱- نام صاحبان این آثار را بنویسید: الف) گلستان ب) مثنوی معنوی

۰/۵

۲- دو تن از شاعرانی را که غزل اجتماعی سروده اند، نام ببرید.

۰/۵

۳- این بیت را از نظر واج آرایبی بررسی کنید: زین بی خردان سفله بستان / دادِ دلِ مردمِ خردمند.

۰/۵

۴- دو آرایه در این بیت بیابید:

۰/۵

ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند!

۵- با توجه به این بیت، به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۰/۵

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش.

الف) این بیت به کدام آیه ی معروف قرآن کریم، اشاره دارد؟

ب) میان کدام واژه ها جناس برقرار است؟

۶- آرایه ی مشترک این دو بیت چیست؟

۰/۵

الف) عشق چون آید، برد هوش دلِ فرزانه را / دزدِ دانا می گُشد، اوّل چراغِ خانه را.

ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست.

۷- معنی کنایه ی مشخص شده را بنویسید. هر که بی روزی است، روزش دیر شد.

۰/۲۵

۸- منظور از «نی»، در نی نامه ی مولوی، چیست؟

۰/۲۵

۹- مصراع دیگر این ابیات را بنویسید:

۱/۵

الف) ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی / .....

ب) ..... / آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی.

ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر / .....

۰/۵

۱- مفهوم کلی این بیت را بنویسید:

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق.

۱ ۲- با توجه به سخن این دو بزرگ مرد، سهروردی و عین القضات، چه کسی توفیق عاشقی می یابد؟

سهروردی: عشق، هر کسی را به خود راه ندهد و به همه جایی مأوا نکند

عین القضات: در عشق قدم نهادن، کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود کند و خود را ایثار کند.

۰/۵

۳- مفهوم مشترک این دو بیت را بنویسید:

الف) خامش منشین، سخن همی گوی / افسرده مباش، خوش همی خند.

ب) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند.

۰/۵

۴- در دو بیت زیر به کدام ناهنجاری اجتماعی اشاره شده است؟

الف) گفت: از بهر غرامت، جامه ات بیرون کنم. / گفت پوسیده است، جز نقشی ز بود و تار نیست.

ب) گفت مست: ای محتسب بگذار و برو / از برهنه کی توان بُردن گرو؟

۰/۵

۵- در این بیت منظور از مس و زر چیست؟

دست از مس وجود، چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی.

۰/۵

۶- در این بیت، شاعر، چه عاملی را از دلایل حذف نام یک ملت از تاریخ ملت ها می داند؟

در دفتر زمانه فُتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت.

۰/۵

۷- در متن زیر، پیام سعدی چیست؟

عاکفان کعبه ی جلالش، به تقصیر معترف که: ما عبَدناکَ حقَّ عبادتک.

۴

۸- معنی و مفهوم موارد زیر را به نثر روان بنویسید:

الف) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.

ب) به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت، دو پایه ی نردبان نسازد.

ج) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند.

د) نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش، پرده های ما درید